

стимулювання процесів цифрової трансформації підприємств залізничного транспорту слід покласти когерентний підхід до забезпечення їх розвитку, що ґрунтується на використанні мультиплікативних властивостей цифровізації. Останні реалізуються завдяки інтеграції доповненого реального та віртуального бізнес-середовища розвитку підприємств галузі і застосування цифрових інструментів трансформації їх бізнес-моделі та модернізації послуг, бізнес-процесів і компетенцій персоналу.

Доповнене реальне середовище розвитку підприємств залізничного транспорту слід сформувавши за рахунок застосування інструментів цифрової модернізації послуг, процесів і компетенцій персоналу. У свою чергу, віртуальне бізнес-середовище представляє собою цифрову екосистему розвитку суб'єктів даної сфери господарювання і реалізується за рахунок створення і впровадження комплексу взаємопов'язаних технологічних рішень для забезпечення взаємодії учасників ринку залізничних перевезень. Використання когерентного підходу в діяльності підприємств залізничного транспорту сформує базис для досягнення стратегічних орієнтирів їх розвитку і дозволить покращити позиції вітчизняних підприємств на світовому ринку транспортних послуг.

[1] Для інвесторів. АТ «Укрзалізниця» : веб-сайт. URL : <https://www.uz.gov.ua/about/investors/> (дата звернення: 20.05.2021).

[2] Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.05.2021).

УДК 658.14/.15

ПЕРСПЕКТИВИ ПОПОВНЕННЯ КАПІТАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

PROSPECTS OF INCREASING THE CAPITAL OF VITCHIZNYANIH PIDPRIMSTV

*канд. екон. наук Т.Г. Сухорукова, канд. екон. наук В.О. Маслова
Український державний університет залізничного транспорту*

*Ph D (Econ) T.G. Suhorukova, Ph D (Econ) V.O. Maslova
Ukrainian State University of Railway Transport*

Глобалізаційні процеси, що відбуваються у світовій економіці, з одного боку, і техніко-технологічні зміни у виробництві національного продукту, з іншого боку, стимулюють дослідження співвідношення

основних факторів виробництва. Важливим фактором виробництва є капітал в усіх його формах. Вміння ефективно управляти капіталом є запорукою стійкого положення підприємства на конкурентному ринку. Майже кожне підприємство зацікавлене в збільшенні капіталу. Тому в сучасних умовах питання дослідження проблем формування, використання та оцінювання капіталу не втрачають своєї актуальності.

У загальному випадку під капіталом розуміють сукупність виробничих ресурсів, створених людьми для того, щоб з їх допомогою здійснювати виробництво майбутніх економічних благ заради отримання прибутку.

Капітал може розглядатися з різних точок зору. Ця характеристика постійно розвивається. В сучасних умовах господарювання з'являються нові його форми (інвестиційний капітал, людський капітал, інтелектуальний капітал, венчурний капітал і т. ін.).

Знижує фінансові можливості вітчизняних суб'єктів господарювання з точки зору поповнення капіталу наявність збиткових підприємств, яких у 2017 р. було 36,2%; у 2018 р. – 33,1%; 2019 р. – 35,8%; 2020 р. – 36,6% від загальної кількості підприємств

Будь-яке підприємство повинно забезпечити такий стан формування і поповнення капіталу, за якого воно стабільно зберігало б здатність безперебійно виконувати фінансові зобов'язання перед усіма контрагентами.

Основними принципами формування та поповнення капіталу підприємства є: законність; перспективність; відповідність; оптимальність; ефективність.

Усі джерела формування капіталу можна поділити на власні та позикові. Внутрішнім джерелом зростання капіталу є кошти, які фірма отримує від своєї діяльності (прибуток, амортизаційні відрахування, кошти, які одержані від продажу майна, стійкі пасиви).

Зовнішніми джерелами формування капіталу є кошти, які не пов'язані зі основною діяльністю підприємства. До них можна віднести: кошти, залучені на фінансовому ринку; кошти, які підприємство отримує в порядку фінансового перерозподілу.

Дуже часто у підприємств не вистачає власних коштів для поповнення капіталу. Тоді воно звертається до зовнішніх джерел. Дослідження показують, що за останні роки частка кредитних коштів в ресурсах вітчизняних підприємств поступове зростає. Так у 2017 р. вона складала 20,8%, у 2018 р. – 22,7%, у 2019 р. – 27,4%, а у 2020 р. – 31,1%. Не зважаючи на вказане зростання питомої ваги залучених коштів у фінансовий обіг підприємств, слід сказати, що це показники значне відстають від розвинутих країн, де питома вага кредитних ресурсів складає майже 60%.

Не сприяють залученню додаткових коштів великі ставки по кредитах, які коливаються від 11% до 32%. У той же час ставки по кредитах для середнього бізнесу становлять: в Японії - 0,1%; США - 2,75%; Канаді та Великої Британії - 2%

Для збереження стабільності та динамізму економічних перетворень підприємствам постійно потрібні інвестиції. Альтернативним джерелом інвестування в сучасних умовах є венчурне підприємництво. Світова практика довела, що сучасна економіка, заснована на знаннях і високих технологіях, стимулює розвиток саме тих підприємств, які забезпечують інноваційність економічної системи.

Важливо не тільки вишукувати нові джерела інвестицій, а й мати варіанти їх вкладення. Завдання бачиться в тому, щоб забезпечити інвестицій максимальну рентабельність. Слід вказати, що інноваційні проекти в сфері високих технологій на світовому ринку відносяться до найбільш прибутковим і перспективним видам бізнесу, про що свідчить світова практика.

Крім того, у якості поповнення капіталу можливо розглядати вільні кошти домогосподарств, оскільки в основі вибору домогосподарства лежать економічні мотиви, а саме - мотиви споживання, мотиви накопичення і мотиви інвестування.

Інвестиційна поведінка домогосподарства яскраве простежується в інвестиціях в освіту, придбання побутової техніки тривалого користування, а також у інвестуванні житла.

УДК 338.121:65.014.12

УПРАВЛІННЯ АВТОТРАНСПОРТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ БАЗУЮЧИСЬ НА КОНЦЕПЦІЇ «БІРЮЗОВОЇ» ОРГАНІЗАЦІЇ

MANAGEMENT OF MOTOR TRANSPORT COMPANY BASED ON THE CONCEPT OF "TEAL" ORGANIZATION

докт. екон. наук І.В. Федотова

Харківський національний автомобільно-дорожній університет (м. Харків)

D.Sc. (Econ.) I.V. Fedotova

Kharkiv National Automobile and Highway University (Kharkiv)

Ефективне управління життєздатністю вимагає створення на підприємстві організаційної структури, що буде функціонувати як «живий організм». Останнім часом в літературі з менеджменту активно